

ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТРУЧНЕ
СЛУЖБЕ СРЕИЈЕ

PSS „KRAGUJEVAC“ d.o.o.

34000 Kragujevac , Cara Lazara br. 15 ,

tel: 034/ 335-923

e-mail: poljstanicakg@nadlanu.com

BILTEN

JUN

2010.god.

Sadržaj:

Rezidba i nega povređene loze, <i>dipl.ing.Sneška Novković</i> -----	3
Broj obroka u ishrani goveda, <i>dipl.ing Goran Joksić</i> -----	3
Kondicija domaćih životinja <i>dipl.ing.Vesna Vuksanović</i> -----	4
Saveti i upozorenja poljoprivrednicima iz zaštite, <i>dipl.ing. Branivoje Anđelić</i> ---	4
Besplatna kontrola kiselosti zemljišta, <i>dipl.ing. Suzana Nešković</i> -----	5
Najznačajnije sorte krompira , <i>Ljiljana Vuksanović</i> -----	6

REZIDBA I NEGA POVREĐENE LOZE

Nakon elementarnih nepogoda prva značajna mera koja treba da doprinese oporavku čokota je rezidba.

U našim ekološkim uslovima grad može da se javi u periodu intenzivnog porasta mladih zelenih lastara, u periodu cvetanja i u fazi razvoja zelenih bobica.

Ukoliko se grad javi u periodu intenzivnog porasta zelenih lastara može doći do delimičnog ili potpunog gubitka zelene mase. Ako su oštećenja manja, rezidbom se uklanjaju samo oštećeni polomljeni delovi lastara. U slučaju većih oštećenja lastare treba orezati na dva-tri okca, kako bi se potencirao razvoj zaperaka koji mogu povoljno uticati na obnovu potencijala čokota. Izvestan broj sori ima svojstvo da na zapercima da solidan rod, te se potenciranjem njihovog razvoja donekle može nadoknaditi gubitak u prinosu grožđa.

Ako se grad javi u periodu pred cvetanje ili u periodu cvetanja, rezidbom se odbace oštećeni delovi lastara, oštećene cvasti. Veće štete pojavom jačeg grada u ovom periodu se teško nadoknađuju. Oštećene lastare takođe treba u tom slučaju orezati kraće kako bi se potencirao razvoj manjeg broja lastara koji do kraja vegetacije mogu sazreti.

U slučaju kada se grad javi u periodu porasta zelenih bobica lastari se ne mogu rezati kraće, jer novoizbili zaperci i lastari nemaju vremena da do kraja vegetacije u potpunosti sazru. U tom slučaju rezidbom se uklanjaju polomljeni lastari, vrhovi lastara, ili se rezidbom odbaci najugroženiji deo lisne mase. Dakle, sprovodi se blaga korektivna rezidba pri kojoj ne treba uklanjati preveliku količinu lisne mase. U narednoj vegetaciji u takvom zasadu treba sprovesti kratku rezidbu uz ostavljanje većeg broja kondira reznika, a ostavljaju se duži kondiri i lukovi na onim lastarima koji su manje oštećeni gradom. Tokom naredne godine u takvim zasadima intenziviraju se mere zelene

rezidbe, zaštite i ishrane gradom oštećenog zasada.

Nakon grada i obavljanje rezidbe tokomiste vegetacije vinograd treba i intenzivnije štititi pre svega bakarnim preparatima, jer bakar pomaže zarašćivanju rana.

Dipl.ing. Sneška Novković

Broj obroka u ishrani goveda

Broj hranjenja predstavlja jednu organizaciju u procesu ishrane goveda.

On može biti veoma različit kod raznih kategorija, pa čak i unutar iste kategorije goveda. Tako je na primer u ishrani teladi poželjno da se novorođena telad prvih 3 do 5 dana života napajaju 4 do 5 puta na dan sa malim količinama mleka od 0,5 do 1 litra. Narednih nedelju dana je potrebno da se napajanje obavlja 3 puta na dan sa oko 2 litra tečne hrane po napajanju a zatim se količina mleka ili tečne zamene povećava na 3 litra po hranjenju, a napajanje vrši 2 puta dnevno. Posle 45. dana može se preći na jednokratno napajanje a prekinuti sa tečnom hranom u uzrastu teleta od 60 dana.

Ishrana drugih kategorija u oba sistema gajenja, slobodan ili vezani i oba načina ishrane, ograničeno ili po volji treba da se obavlja 2 do 3 puta dnevno davanjem takvih takvih količina kompletne ili samo kabaste hrane, koja omogućava ograničeno ili po volji konzumiranje.

Kod krava broj hranjenja je uslovljen mužom. Koliki je dnevni broj muža, toliki treba da bude i broj hranjenja dnevno.

U uslovima ishrane po volji hrana hrana se dotura i stavlja u jaslje 2 do 3 puta u toku dana pazeći pri tome da pri ponovnom hranjenju ostane oko 10 % date hrane što istovremeno predstavlja potvrdu da su krave ili druge kategorije goveda bile u mogućnosti da konzumiraju hranu po volji. Smatra se da u uslovima ishrane po volji goveda uzimaju hranu 5 do 8 puta u toku dana i konzumiraju 10 do 15 % više hrane nego kada se hrane 2 puta dnevno.

Davanje koncentrata kravama muzarama treba obavljati u više navrata u toku dana.

Dipl.ing. Goran Joksić

Kondicija domaćih životinja

Kondicija je trenutno stanje pripremljenosti životinje za određenu upotrebu, bilo da se radi o stanju utovljenosti ili pripremljenosti za neku drugu namenu kao što su priplod, rad, trke itd.

Određuje se prema spoljnjem izgledu životinje i načinu na koji obavlja posao za koji je pripremljena.

Kondicija se može lako menjati u toku života životinje za razliku od konstitucije. Kondicija je modifikacija koja se ne nasleđuje, za razliku od konstitucije koja se prenosi na potomstvo.

Postoje sledeći tipovi kondicije: priplodna, izložbena, radna trkačka, tovna i izgladnela.

Priplodnu kondiciju imaju životinje srednje uhranjenosti. Poželjna je za rasplodna grla.

Izložbenu kondiciju imaju ona rasplodna grla koja su poboljšanom ishranom i negom pripremljena za izložbu.

Radnu kondiciju imaju životinje namenjene za rad. One su nešto mršavije nego rasplodna grla.

Trkačka kondicija je neophodna za sportske konje.

Tovna kondicija karakteristična za obilno hranjena grla za što brži tov.

Izgladnela kondicija je suprotna tovnjoj.

Ona se odnosi na životinje koje su duže vreme gladovale.

Ako govorimo o priplodnoj kondiciji zapažamo da je ona sa stanovišta populacione genetike i reprodukcije i najznačajnija. Naime, ona se postiže pravilnom ishranom i negom, dobro izbalansiranim i kvalitetnim obrocima.

Potrebno je da se ova grla kreću na čistom vazduhu i naravno ne primenjivati ishranu po volji već obročnu.

Što se tiče tovnje kondicije ona je nepoželjna za priplodna, a poželjna kod životinja namenjenih za tov. Kod specijalizovanih tovnih rasa ona najviše dolazi do izraja.

Dipl.ing.Vesna Vuksanović

Saveti i upozorenja poljoprivrednicima iz zaštite

Juni mesec je protekao sa pojavom čestih i obilnih kiša. Takođe je bilo grada i olujnih vetrova. Temperatura se kretala od veoma visoke u toku do niske na kraju meseca.

Kada su u pitanju bolesti, štetočine i korovi, ovakvi meteorološki uslovi u junu su stvorili veoma povoljne uslove za njihov razvoj na svim biljnim vrstama.

Medjutim, promenljivo vreme sa kratkim periodima bez padavina poljoprivrednicima, je ostavljalo mogućnost za adekvatnu zaštitu svojih kultura izuzev zadnje dekade juna

kada su kiše bule toliko obilne da su otežavale ulazak mehanizacije u zasade

Imamo najavu meteorologa da će nastupiti period bez padavina i sa visokom temperaturom pa za poljoprivrednike imamo nekoliko saveta i upozorenja.

Voćari, vinogradari i povrtari ovaj period moraju iskoristiti za adekvatnu i sveobuhvatnu zaštitu svojih zasada

-Naročito treba obratiti pažnju na bolesti tipa plamenjače, pegavosti, pepelnice i truleži

i primeniti odgovarajuću kombinaciju preventivnih i sistemskih fungicida. Pritisak patogena je veliki i **ne treba čekati da se pojave simptomi bolesti**

-Treba **pratiti pojavu štetočina** i drugih štetnih organizama i obavljati odgovarajuću primenu pesticida

-Obavezno primenjivati i **druge mere iz okvira integralne zaštite**, koje imaju za cilj da

smanje potencijal i pritisak štetnih organizama / radovi iz oblasti zelene rezidbe, uklanjanje zaraženih biljaka ili zaraženih biljnih delova, uništavanje korova /

-Apoteke su dobro snabdevene svim vrstama pesticida domaćih i inostanih

proizvodjača. Apotekari su obavezni da prilikom prodaje poljoprivrednicima uruče i detaljno uputstvo o korišćenju pesticida. Savetujemo da poljoprivrednici **uputstvo pročitaju do kraja** kako bi se upoznali o svim detaljima u vezi sa primenom preparata uključujući i postupak sa praznom ambalažom

-Opominjemo proizvođače da su **obavezni da vode knjigu tretiranja voća povrća i groždja namenjenog tržištu** i da se strogo pridržavaju koncentracije / količine / i karence / najmanji broj dana od primene preparata do berbe .

Dipl.ing.zaštite bilja Branivoje Andjelić

BESPLATNA KONTROLA KISELOSTI ZEMLJIŠTA (za registrovane poljoprivredne proizvođače)

Registrovani poljoprivredni proizvođači po Uredbi Vlade Republike Srbije imaju pravo na **besplatnu kontrolu kiselosti zemljišta** .

Posao kontrole kiselosti zemljišta poveren je stručnoj službi Poljoprivredna stanica –Kragujevac za područje Šumadijskog okruga.

Na osnovu izvršene analize zemljišta za parcele koje pokažu kiselu reakciju (pH <5), poljoprivredna stručna služba podnosi zahtev u ime vlasnika ili korisnika za besplatnu dodelu krečnog materijala koji služi za poboljšanje osobina takvog zemljišta. Poljoprivredni proizvođači zainteresovani za korišćenje ovih mera mogu doći lično u ul.Cara Lazara br.15 ili se javiti na sledeće telefone:034/336-092 ; 335-923 – kontakt osoba Dobrivoje Popovic .

Poljoprivredni proizvođači koji su već upoznati sa osnovama rada na kontroli plodnosti zemljišta treba sa sobom da ponesu

- važeću ličnu kartu ,
- posedovni list i
- karticu iz Banke sa žiro računom vlasnika .

(Sva dokumentacija se samo pregleda , vrši upis bitnih podataka i vraća se vlasniku)

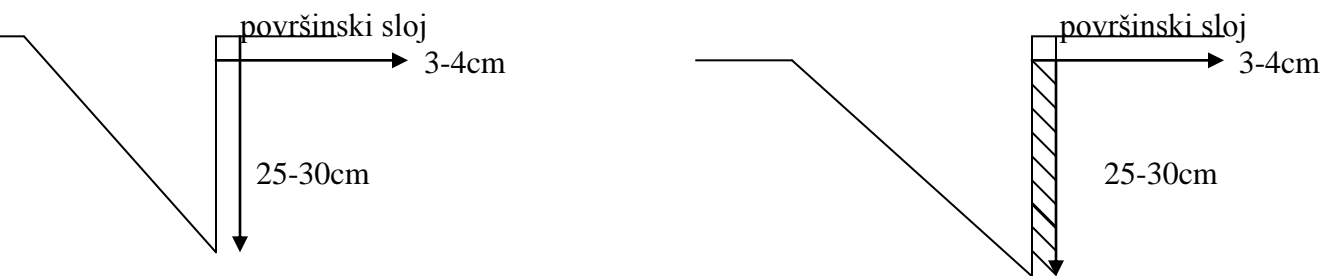
UZORKOVANJE

Pojedinačne uzorke je najbolje uzimati po dijagonali parcele . Ukoliko je parcela ujednačena sa 1 ha se obično uzima do 10 pojedinačnih uzoraka . Ukoliko je parcela neujednačena (ležanje vode , nagib , mikrodepresije ...) može se uzeti uzorak i sa dela koji je sporan koji se zatim posebno radi . Ukoliko se jedna parcela koristi za razne kulture , uzima se uzorak za svaki taj deo .

Uzorak zemljišta za ratarske kulture uzima se sa dubine 25-30 cm , sa više mesta na parceli koji se zatim izmešaju i odatle se odvaja prosečan uzorak mase od prilike 1kg (u vlažnom stanju) , koji se donosi u laboratoriju. Uzorak mora biti spakovan u najlonsku kesu i zavezan , a zatim se ta kesa stavlja u veću u koju se takođe ubacuje cedulja na kojoj su upisani podaci o vlasniku i parceli.

Postupak uzimanja uzoraka zemljišta je sledeći :

Uspravo pobodenim ašovom se izvadi grumen zemlje na dubini 25-30 cm . Taj grumen se ukloni sa strane i nije od značaja. Sa površinskog sloja skida se 3-4 cm (vodoravno) u kome se nalaze biljni ostaci i sl, koji takođe nije od značaja(slika 1) .**Uzorak koji se donosi na analizu je deo sa slike koji je išrafiran tj. zemljište uzeto niz vertikalnu stranu otvora u zemlji, sa skinutim površinskim slojem 3-4cm (slika2).**

Za ratarske kulture najbolje je uzorak uzeti posle žetve – berbe . Ukoliko to nije slučaj onda se vodi računa da je od upotrebe organskog đubriva prošlo 6 meseci , a od mineralnih barem 3 meseca . Za pšenicu je to najbolje posle žetve ili pred prihranu . U voćnjaku se uzimaju dva uzorka od 0-30cm i od 30-60 cm .

Dipl.ing.Suzana Nešković

Najznačajnije sorte krompira

Sorte krompira se razlikuju po načinu upotrebe i po dužini vegetacije.

Po načinu upotrebe sve sorte se dele na stone, stočne, industrijske (za preradu u čips, pomfrit, pire i skrob) i univerzalne. Prema načinu spremanja jela stone sorte mogu biti sorte za kuvanje i salatne sorte. Važna karakteristika sorte su plića okca, pravilan oblik krtole, postojanost boje mesa posle kuvanja. Prema načinu raskuvavanja sorte se dele na četiri tipa:

Tip A je za salatu, pri kuvanju krtola ostaje kompaktna i dobro se reže.

Tip B pri kuvanju krtola se slabo raspada i ima polubrašnavu strukturu, najviše se koristi u domaćinstvu za više namena.

Tip C brašnav krompir koji se dobro raspada i pogodan je za pire.

Tip D je veoma brašnav, lako se raspada pri kuvanju, koristi se za skrob i alcohol.

Prema dužini vegetacionog perioda sve sorte krompira su podeljene u šest grupa:

- veoma rane sorte, dužina vegetacije 60-70 dana,
- rane sorte, dužina vegetacije 70-90 dana,
- srednjerane sorte, dužina vegetacije 90-120 dana,
- srednjekasne sorte, dužina vegetacije 120-135 dana,
- kasne sorte, dužina vegetacije 135-150 dana i
- veoma kasne sorte, dužina vegetacije preko 150 dana.

U našoj zemlji se na sortnoj listi nalazi oko 70 sorata, a u svetu preko 2000. Dominiraju inostrane sorte a samo su tri domaće:

- Rane sorte- **Dragačevka**, Jaerla, Adora, Cleopatra, Red scarlet, Carrera

-Srednje rane- **Jelica**, **Univerzal**, Atlantik, Liseta, Amorosa, Curage, Latona, Arnova

-Srednje kasne –Kennebec, Kondor, Fabula, Frisia

-Kasne- Desiree, Agria, Morene, Stemster, Ruset Burbanc, Bartina

U svetu postoje i sorte za posebne namene kao što su za čips (Saturna, Atlantik) i pomfrit (Ruuset burbanc, Innovator, Felsina).

Ljiljana Vuksanović